

**PASIŪLYMAI
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS ĮSTATYMO NR. VIII-375
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1838**

2022-09-07

Vilnius

Eil. Nr.	Siūloma keisti			Pasiūlymo turinys
	str.	str. d.	p.	
1.	PREAMBULĖ			<p>Argumentai:</p> <p>Tarptautinio masto Rusijos karinės agresijos tiesioginės ir ilgalaikės grėsmės aplinkoje Lietuvai gyvybiškais svarbu stiprinti Lietuvos kariuomenės ir visų ginkluotųjų pajėgų (įskaitant kovinius šaulių būrius) gynybinį pajėgumą, pasirengimą <u>visuotinei ir besąlygiškai gynybai nuo agresijos</u>. Nacionalinio saugumo strategijos p. 34.8 numatyta: „34.8. didinti Lietuvos šaulių sąjungos integraciją į valstybės nacionalinio saugumo ir gynybos sistemą, stiprinant jos ir jos narių pasirengimą dalyvauti ginkluotoje valstybės gynyboje ir, remiant jos pastangas organizuoti ir koordinuoti neginkluotą gynybą bei nesmurtinį pilietinį pasipriešinimą, remti jos vykdomą pilietinį ir patriotinį ugdymą“. Pilietinio pasipriešinimo strategijoje yra pabrėžta, kad: „Pilietinis pasipriešinimas yra svarbiausio Lietuvos gynybos principo – visuotinės gynybos dalis“. Vadovaujantis šiomis strateginėmis nuostatomis LŠS įstatyme turi būti apibrėžiamas jos kaip sukarintos pilietinės savigynos asociacijos profilis dabarčiai ir ateičiai, juo grindžiamas Sąjungos savaveiksmės veiklos prioritetinis tikslas.</p> <p>Galiojančiame LŠS įstatyme asociacijos profilio apibrėžtis suformuluota taip: „valstybės remiama ir padedanti užtikrinti nacionalinį saugumą savanoriška sukarinta pilietinės savigynos asociacija prie Krašto apsaugos ministerijos“. Naujoje įstatymo redakcijoje numatyta pagrindinę LŠS paskirtį pakeisti taip: „valstybės remiama ir padedanti užtikrinti nacionalinį saugumą ir gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų vykdymą savanoriška sukarinta pilietinės savigynos ir universali asociacija prie Vyriausybės“.</p> <p>Įstatymo projekte teikiamas LŠS apibrėžties pakeitimas prieštarauja Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo priedėlio III dalies 24 skyriaus „Lietuvos šaulių sąjunga“ nuostatomis: „Lietuvos šaulių sąjunga yra valstybės remiama ir jai padedanti savanoriška sukarinta <u>pilietinės savigynos asociacija, veikianti pagal specialų įstatymą ir savo statutą. Jos dalyvavimą krašto apsaugos sistemos veikloje ir bendradarbiavimą su krašto apsaugos sistemos ir kitomis valstybės institucijomis reglamentuoja įstatymas ir bendradarbiavimo sutartys</u>.“</p> <p>Sutinkamai su Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymu (NSPI), <u>LŠS įstatymas turi ne atskirti krašto apsaugos sistemos dalyvę LŠS nuo Krašto apsaugos ministerijos, bet nustatyti jos</u></p>

			<p>dalyvavimą krašto apsaugos sistemos veikloje. Reikia vadovautis NSPI nuostatomis, kad: „<i>Lietuvos gynybinė galia grindžiama Tautos apsisprendimu ir pasiryžimu priešintis kiekvienam užpuolikui; NATO sąjungininkų teikiama pagalba ir solidarumu; įstatymo nustatyta visuotinė privalomąja karo tarnyba; kariuomenės ir jos aktyviojo rezervo parengtimi ir apginklavimu; piliečių pasirengimu visuotiniam ginkluotam ir neginkluotam pasipriešinimui bei pilietinei gynybai; geru kariuomenės ir civilių piliečių savitarpio supratimu ir bendradarbiavimu</i>“. „Valstybė remia <u>savaveiksmes visuomenės organizacijas, kurių veikla prisideda prie pasirengimo pilietiniam pasipriešinimui ar gynybinės galios stiprinimo</u>“.</p> <p>Lietuvos Šaulių sąjungos (toliau - LŠS) įstatymo pakeitimo projekto preambulės paskutinėje pastraipoje siūlau išryškinti LŠS pagrindinę - pilietinės savigynos paskirtį.</p> <p>Nacionalinio saugumo strategijos p. 34.8 numatyta: „34.8. didinti Lietuvos šaulių sąjungos integraciją į valstybės nacionalinio saugumo ir gynybos sistemą, stiprinant jos ir jos narių pasirengimą dalyvauti ginkluotoje valstybės gynyboje ir, remiant jos pastangas organizuoti ir koordinuoti neginkluotą gynybą bei nesmurtinį pilietinį pasipriešinimą, remti jos vykdomą pilietinį ir patriotinį ugdymą“.</p> <p>Pilietinio pasipriešinimo strategijoje yra pabrėžta, kad: „<i>Pilietinis pasipriešinimas yra svarbiausio Lietuvos gynybos principo – visuotinės gynybos dalis</i>“. Vadovaujantis šiomis strateginėmis nuostatomis LŠS įstatyme <u>turi būti apibrėžiamas jos kaip sukarintos pilietinės savigynos asociacijos profilis dabarčiai ir ateičiai, juo grindžiamas Sąjungos savaveiksmės veiklos prioritetas tikslas.</u></p> <p>Pasiūlymas: Pakeisti Įstatymo pakeitimo projekto preambulės paskutinę pastraipą ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„siekdamas stiprinti Lietuvos šaulių sąjungą kaip ~~jungiamąją visuomenės ir~~ Lietuvos kariuomenės ~~bei kitų ir visų~~ ginkluotųjų pajėgų ~~grandį, bei visuomenės pilietinio pasipriešinimo agresijai jungiamąją grandį, policijos ir kitų valstybės institucijų talkininkę~~, pilietinio ir tautinio ugdymo subjektą,“</p>
2.	2		<p>Argumentai</p> <p>Siūlau LŠS „Garbės šaulio“ sąvoką, nes LŠS turėtų įgyti teisę aktyviems ir nusipelnusiems asmenims suteikti išskirtinės garbės arba pripažinimo statusą. Tai asmenys (nebūtinai Lietuvos piliečiai), kurie ženkiai prisidėjo prie Lietuvos valstybės ar Šaulių sąjungos gerovės ir vystymosi.</p> <p>Atsižvelgiant į LŠS augantį pripažinimą Lietuvos valstybės saugumo sistemoje, taip pat į organizacijos kintančią struktūrą ir</p>

			<p>uždavinius, komendantinių šaulių vaidmenį LŠS organizacijoje, siūlau reglamentuoti „komendantinio šaulio“ sąvoką.</p> <p>Taip pat siūlau LŠS sąvokos (sampratos) apibrėžtyje laikytis jos dabartinės ir esminės paskirties kaip <i>savaveiksmės pilietinės savigynos asociacijos</i> <u>nekeisti</u> pagalbos valstybės funkcijų vykdymui universalios asociacijos apibrėžtimi.</p> <p>Priėmus projektais siūlomus pakeitimus, kuriais iš esmės keičiamas LŠS santykis su Krašto apsaugos ministerija, būtų daromas neigiamas poveikis nuosekliam gynybos ir krašto apsaugos politikos formavimui, sistemiskam jos įgyvendinimo užtikrinimui. Išskirtinis LŠS vaidmuo, įgyvendinant valstybės gyvybiškai svarbią funkciją „Valstybės gynyba“ yra išskirtas Nacionalinio saugumo strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 „Dėl Nacionalinio saugumo strategijos patvirtinimo“ 38.4 papunktyje „didinti Lietuvos šaulių sąjungos integraciją į valstybės nacionalinio saugumo ir gynybos sistemą, stiprinant jos ir jos narių pasirengimą dalyvauti ginkluotoje valstybės gynyboje ir, remiant jos pastangas organizuoti ir koordinuoti neginkluotą gynybą bei nesmurtinį pilietinį pasipriešinimą, remti jos vykdomą pilietinį ir patriotinį ugdymą“ bei Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. gegužės 17 d. nutarimu Nr. XIV-1102 „Dėl Nacionalinės darbotvarkės „Lietuvos Respublikos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategija“ patvirtinimo“, 7.1 papunktyje nurodytą LŠS funkciją organizuoti ir vykdyti piliečių rengimą neginkluotam pilietiniam pasipriešinimui.</p> <p>Pažymėtina, kad nors LŠS įstatymo projektu vienu iš LŠS tikslų numatoma pagalba visų valstybės gyvybiškai svarbių funkcijų vykdymo užtikrinimui, šiam tikslui pasiekti nebūtina keisti LŠS santykio su Krašto apsaugos ministerija, nes ir vadovaujantis galiojančiu teisiniu reguliavimu, LŠS teikia pagalbą kitoms institucijoms (suvaldant ekstremaliasias situacijas tiek dėl masinio užsieniečių antplūdžio, tiek dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) plitimo grėsmės LŠS prisidėjo vadovaudamasi galiojančiu teisiniu reguliavimu). Atsižvelgiant į tai, Nutarimo projektą siūlytina papildyti siūlymu svarstyti, ar siekiant LŠS įstatymo projekto tikslų, yra tikslinga keisti LŠS santykį su Krašto apsaugos ministerija.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad gyvybiškai svarbios valstybės funkcijos mobilizacijos metu yra užtikrinamos per mobilizacinę sistemą – įgyvendinant Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymą, gyvybiškai svarbioms valstybės funkcijoms atlikti mobilizacinės sistemos subjektams yra skiriamos valstybinės mobilizacinės užduotys, sudaromas civilinio mobilizacinio personalo.</p> <p>Priskyrus LŠS tam tikrų valstybės institucijų funkcijų būtų atsisakyta esminio LŠS principų – savarankiškumo ir savaveiksmiškumo. Sąjungai atsirastų teisinės prievolės įgyvendinti kitų valstybės institucijų užduotis.</p>
--	--	--	---

				<p>Pagal Nacionalinio saugumo pagrindų įstatymą (toliau NSPI), „Valstybė remia <u>savaveiksmes visuomenės organizacijas, kurių veikla prisideda prie pasirengimo pilietiniam pasipriešinimui ar gynybinės galios stiprinimo</u>.“</p> <p>Pasiūlymas</p> <p>Pakeisti Įstatymo pakeitimo projekto 2 straipsnį jį išdėstyti taip:</p> <p>„2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos</p> <p>1. Garbės šaulys – Lietuvai ir šaulių sąjungai nusipelnęs asmuo.</p> <p>~~1.2. Jaunasis šaulys – šaulys nuo 11 iki 18 metų.~~</p> <p>3. Komendantinis šaulys - pilnametis šaulys, priskirtas viešosios tvarkos apsaugos komendantūros funkcijų atlikimui suformuotiems Lietuvos šaulių sąjungos padaliniams, arba šaulys, kuriam atskiru Lietuvos šaulių sąjungos arba jos rinktinės vado įsakymu yra pavestos vykdyti viešosios tvarkos apsaugos komendantūros funkcijos kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatyme ir Vyriausybės patvirtintuose Viešosios tvarkos apsaugos komendantūrų nuostatuose arba Karo padėties įstatymo nustatyta tvarka pasitektas savivaldybės administracijos direktoriaus jo Karo padėties įstatymu nustatytų funkcijų atlikimui.</p> <p>~~2.4. Lietuvos šaulių sąjunga – valstybės remiama savanoriška ir savaveiksmė sukurta pilietinio pasipriešinimo agresijai asociacija, ir padedanti užtikrinti Lietuvos nacionalinį saugumą ir gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų vykdymą savanoriška sukurta ir universali asociacija, veikianti pagal šį įstatymą ir savo statutą.~~</p> <p>~~3.5. Lietuvos šaulių sąjungos koviniai būriai – rinktinių padaliniai, savanoriškumo pagrindu sudaromi iš pilnamečių šaulių, kurie yra tinkami tikrajai karo tarnybai, bet jos neatlieka.~~</p> <p>4.6. Šaulio tarnyba – šio įstatymo, Lietuvos šaulių sąjungos statuto ir vidaus teisės aktų nustatytų šaulio teisių ir pareigų, mokymo ir tarnybos užduočių vykdymas įgyvendinant šio įstatymo nustatytus Lietuvos šaulių sąjungos tikslus, uždavinius, funkcijas ir teises.</p> <p>~~5.7. Šaulys – Lietuvos šaulių sąjungos narys.~~</p> <p>~~6.8. Šaulių rinktinė – Lietuvos šaulių sąjungos padalinys, jungiantis aukštesniųjų administracinių vienetų centruose ir (ar) kitose aukštesniųjų administracinių vienetų teritorijose veikiančius Lietuvos šaulių sąjungos padalinius.~~</p> <p>7.9. Karinė įranga suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos strateginių prekių kontrolės įstatyme.</p> <p>8.10. Prievara suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos policijos įstatyme ir Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme.</p>
--	--	--	--	--

3.	3	1	<p>Argumentai</p> <p>Pasirengimo gynybai ir pasipriešinimui agresijai vadovavimo struktūrą nustato Ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai įstatymo 4 str. 2 d.:</p> <p><i>„2. Pasirengimui ginkluotai gynybai ir pasipriešinimui agresijai vadovauja Lietuvos Respublikos Vyriausybė, krašto apsaugos ministras, kariuomenės vadas, ministerijos ir kitos valstybės institucijos pagal teisės aktų nustatytą kompetenciją“.</i></p> <p>Pagal NSPI, „Vyriausybė koordinuoja nacionalinį saugumą stiprinančių priemonių įgyvendinimą bei ministerijų ir kitų valstybės įstaigų, atliekančių šias funkcijas, veiklą, sutelkia šias įstaigas aktualiems ir svarbiems nacionalinio saugumo uždaviniams spręsti“. Vyriausybės vadovavimas pasirengimui ginkluotai gynybai ir pasipriešinimui agresijai pagal kompetenciją reiškia bendrą vadovavimą priimant reikalingus teisės aktus (nutarimus ir sprendimus), o krašto apsaugos ministrui ir kariuomenės vadui priskirtas vadovavimas yra tiesioginis.</p> <p>Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 10 str. nustato, <u>kad krašto apsaugos ministras vadovauja visos krašto apsaugos sistemos veiklai.</u></p> <p>Pagal NSPI, „Gynybos veiksmų civilinę vadovybę sudaro Respublikos Prezidentas ir krašto apsaugos ministras“. „<...> operacinio vadovavimo karinėms operacijoms ir kitiems gynybos veiksmams grandinė prasideda nuo Respublikos Prezidento ir per krašto apsaugos ministrą paprastai eina kariuomenės vadui. Operacinio vadovavimo grandinėje Respublikos Prezidento ir krašto apsaugos ministro duotos užduotys įgyvendinamos kariuomenės vado įsakymais“.</p> <p>Pasiūlymas</p> <p>Pakeisti 3 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„1. Lietuvos šaulių sąjunga (toliau – LŠS) savo veiklą grindžia Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai įstatymu, šiuo ir kitais Lietuvos Respublikos įstatymais, taip pat LŠS statutu, Šaulių etikos kodeksu ir kitais teisės aktais“</p>
4.	4	2	<p>Argumentai</p> <p>Krašto apsaugos ministerija yra vadovaujanti krašto apsaugos sistemos institucija. Pagal (NSPI) įstatymą LŠS yra krašto apsaugos sistemos dalyvė, tad savo pagrindinę pasirengimo ginkluotai ir neginkluotais gynybai nuo agresijos paskirtį gali efektyviai realizuoti tik būdama glaudžiai susijusi su Krašto apsaugos ministerija ir Lietuvos kariuomene. Ginkluotoms pajėgoms priskiriami LŠS kovinių šaulių būriai, kurie karo padėties ar agresijos atveju vykdyd karinės vadovybės paskirtas</p>

			<p>funkcijas, yra tiesiogiai <u>integruoti į ginkluotąsias pajėgas kaip jų dalis.</u></p> <p>Kita ginkluotų šaulių <u>dalis galės būti pasitelkta teritorinių karinių komendantų funkcijų vykdymui.</u> Ji karo padėties atveju galės padėti savivaldybių administracijos direktoriams priskirtų karo padėties funkcijų vykdymui. Tokiu būdu didžioji LŠS struktūros, dalis privalo nuolat tobulinti savo sąveiką su ginkluotųjų pajėgų teritorinės gynybos struktūra. Įvertinant šį faktą, taip pat <u>vadovaujantis Nacionalinio saugumo strategijos 34.8 punkto reikalavimu – didinti LŠS integraciją į valstybės nacionalinio saugumo ir gynybos sistemą, stiprinant jos ir jos narių pasirengimą dalyvauti ginkluotoje valstybės gynyboje, teikiamas LŠS atskyrimas nuo KAM ir priskyrimas prie Vyriausybės yra nepagrįstas ir visiškai nepriimtinas.</u></p> <p>Siūlomas LŠS statuso pakeitimas iš „Asociacijos prie KAM“ į „Asociacijos prie LRV“ statusą viršija Vyriausybės įstatymo suteiktas teises. Jis suteikia Vyriausybei teisę <u>steigti Vyriausybės įstaigas,</u> bet nesuteikia teisės prie Vyriausybės turėti jai pavaldžios savanoriškos sukarintas organizacijas. <u>Sukarintos pilietinės savigynos asociacijos priskyrimas „prie Vyriausybės“ (tiesioginiam pavaldumui) apskritai nebūdingas demokratinėms valstybėms.</u></p> <p><u>Pagalbos teikimas vykdomosios valdžios ir civilinės saugos institucijoms paskirtis yra nenuolatinė, dalies LŠS narių teikiama savanoriškumo (savanorystės) pagrindu, susidarius išskirtinėms grėsmės aplinkybėms ir atsiradus civilinės visuomenės saugos poreikiams – krizinių ar ekstremalių situacijų dėl gaivalinių nelaimių, infrastruktūros katastrofų ir kitais išskirtiniais atvejais.</u></p> <p>Pasirengimo gynybai ir pasipriešinimui agresijai vadovavimo struktūrą nustato Ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai įstatymo 4 str.. 2 d. : „2. <u>Pasirengimui ginkluotai gynybai ir pasipriešinimui agresijai vadovauja Lietuvos Respublikos Vyriausybė, krašto apsaugos ministras, kariuomenės vadas, ministerijos ir kitos valstybės institucijos pagal teisės aktų nustatytą kompetenciją</u>“. „Vyriausybė koordinuoja nacionalinį saugumą stiprinančių priemonių įgyvendinimą bei ministerijų ir kitų valstybės įstaigų, atliekančių šias funkcijas, veiklą, sutelkia šias įstaigas aktualiems ir svarbiems nacionalinio saugumo uždaviniams spręsti“¹. <i>Vyriausybės vadovavimas pasirengimui ginkluotai gynybai ir pasipriešinimui agresijai</i> pagal kompetenciją reiškia bendrą vadovavimą priimant reikalingus teisės aktus (nutarimus ir sprendimus), o krašto apsaugos ministrui ir kariuomenės vadui priskirtas vadovavimas yra tiesioginis.</p> <p>KASO ir KT² įstatymas nustato, kad krašto apsaugos ministras vadovauja <u>visos krašto apsaugos sistemos veiklai.</u> „Gynybos veiksmų civilinę vadovybę sudaro Respublikos Prezidentas ir krašto apsaugos ministras. „<...> operacinio vadovavimo</p>
--	--	--	--

¹ Citata iš NSPI.

² Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymas, 10 str.

			<p>karinėms operacijoms ir kitiems gynybos veiksams grandinė prasideda nuo Respublikos Prezidento ir per krašto apsaugos ministrą paprastai eina kariuomenės vadui. Operacinio vadovavimo grandinėje Respublikos Prezidento ir krašto apsaugos ministro duotos užduotys įgyvendinamos kariuomenės vado įsakymais“.</p> <p>Lietuvos kariuomenės (LK) bendradarbiavimo su kitomis institucijomis prioritetinės sritys – LK ir institucijų, sudarančių LR ginkluotąsias pajėgas, bendras karinis rengimas ir operacinis planavimas. Lietuvos kariuomenės planavimo direktyvose <u>LK kariniams vienetams skiriamos užduotys bendradarbiauti su LŠS: koordinuoti LŠS kovinių būrių priskyrimą prie LK vienetų; remti LŠS šaulių karinį rengimą, orientuotą veikti ginkluotųjų pajėgų sudėtyje kartu su LK vienetais; remti šaulių karinį rengimą, orientuotą į kariniams vienetams priskirtų Lietuvos šaulių sąjungos kovinių būrių pasirengimą veikti LK vienetų sudėtyje, kartu vykdant LK vienetams Valstybės ginkluotųjų pajėgų gynybos operacijų plane (VGGPGOP) nustatytas užduotis.</u></p> <p>Įvertinant šiame skyrelyje cituotas įstatymų normas ir argumentus, <u>LŠS kaip pilietinės savigynos organizacija turi būti prie Krašto apsaugos ministerijos. Jos statuso pakeitimui į universalios pagalbos valstybės institucijoms organizaciją prie Vyriausybės pritarti negalima.</u></p> <p>Pasiūlymas</p> <p>Pakeisti 4 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„2. LŠS statutą ~~nutarimu tvirtina Vyriausybė~~ įsakymu tvirtina krašto apsaugos ministras. Prieš tvirtindamas ar keisdamas LŠS statutą, krašto apsaugos ministras ~~Vyriausybė~~ turi pateikti LŠS suvažiavimui atitinkamą projektą ir įvertinti jo pateiktus siūlymus. LŠS statuto ir jo pakeitimo projektus rengia ~~Vyriausybė~~ Krašto apsaugos ministerija kartu su LŠS vado įgaliotais šauliais“.</p>
5.	7		<p>Argumentai</p> <p>Nuo 1997 m. galiojančiame LŠS įstatyme tarnyba Lietuvos šaulių sąjungoje valstybės pripažinta kaip vienas iš būdų LR piliečiams <u>pasirengti vykdyti savo konstitucinę teisę ir pareigą ginti Tėvyne, <...> taip pat taikos metu pasirengti neginkluotam pilietiniam pasipriešinimui metu. LŠS savanoriškai priimtas tikslas pasirengti visuotiniam ginkluotam ir neginkluotam pasipriešinimui yra valstybės pripažintas NSPI. Šis LŠS tikslas yra pagrindinis ir nuolatinis. Greta šio pagrindinio tikslo LŠS įstatymo preambulėje pripažįstamas LŠS kaip policijos ir kitų valstybės institucijų talkininkės, pilietinio ir tautinio ugdymo subjekto pobūdis. Ribotos trukmės pagalbą policijai ir kitoms valstybės institucijoms LŠS teikia ir toliau galės teikti ekstremalių situacijų metu.</u></p>

				<p>LŠS įstatymo projektuose numatyto LŠS pagrindinės veiklos profilio pakeitimo kaip prieštaraujančio galiojančioms strateginėms NSPĮ normoms siūlau atsisakyti.</p> <p>Siūlau pakeisti 7 straipsnyje išvardytų tikslų eiliškumą, pirmiausia nurodant prioritetinius veiklos tikslus, po to – kitus taikos meto tikslus.</p> <p>Pasiūlymas</p> <p>Pakeisti 7 straipsnį ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„7 straipsnis. LŠS tikslai LŠS pagrindiniai nuolatinės veiklos tikslai stiprinant Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą yra: a) Lietuvos Respublikos piliečių rengimas savanoriškam ginkluotam ir neginkluotam pilietiniam pasipriešinimui agresijai; b) piliečių telkimas aktyviai prisidėti prie valstybės gynybinės galios didinimo, atsparumo informacinėms grėsmėms, potencialaus agresoriaus atgrasymo; visuomenės pilietinis, patriotinis ir tautinis ugdymas – būti pasitikinčiais savimi, kūrybingais, motyvuotais, drausmingais Lietuvos Respublikos piliečiais, pasirengusiais ginti Tėvynę ir padėti nelaimės atveju kitiems; c) LŠS tikslai išskirtiniais atvejais – užsienio valstybių veiksmais keliant rimtą grėsmę Lietuvos Respublikos suverenitetui, teritorijos vientisumui ar politinei nepriklausomybei, taip pat, konfliktų, krizių ir įvairios kilmės ekstremalių situacijų atvejais – padėti valstybės institucijoms užtikrinti viešąją saugumą ir visuomenei gyvybiškai svarbių funkcijų vykdymą.“</p>
6.	11	1	6	<p>Argumentai</p> <p>Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerijos išvadose dėl atitikties Europos Sąjungos teisei siūloma gauti LR konkurencijos tarybos išvadą dėl Įstatymo suderinamumo su konkurencijos taisyklėmis Europos Sąjungoje, nes 11 str. 1 d. 6 p. numatoma įtvirtinti Lietuvos šaulių sąjungos teisę teikti asmens ir turto paslaugas, kurios iš esmės yra laikomos ekonomine veikla, nes šios paslaugos gali būti teikiamos rinkoje.</p> <p>Tose pačiose išvadose dėl suderinamumo su Europos Sąjungos teise, atsižvelgiama į tai, kad LR šaulių sąjungos finansavimo iš valstybės biudžeto dalis ateityje ženkliai didės (nuo 8 iki 9 kartų), o tai gali turėti tiesioginės įtakos ekonominei veiklai šalyje, nes valstybės bet kokia forma suteikta pagalba, kuri palaikydama tam tikras įmones, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti. Tai yra nesuderinama su vidaus rinka, kai daroma įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.</p> <p>Taigi siūlau išbraukti 11 str. 1 d. 6 p. Išbraukimo motyvai: a) pagal Lietuvos Respublikos asmens ir turto apsaugos įstatymą asmens ir turto ginkluotą ir neginkluotą saugą, sutartis su klientais vykdo <u>licencijuotos saugos tarnybos ir juridinių asmenų saugos padaliniai</u>;</p>

			<p>b) <u>įstatymo projekte nėra konkretizuota</u>, kuriais atvejais LŠS būtina suteikti išimtinę teisę ir kokiems jos uždaviniais įgyvendinti bei funkcijoms (pagal LŠS įst. 11 str. 2 d) atlikti.</p> <p>c) Pagal LR Teisingumo ministerijos išvadą, LŠS suteikus teisę teikti asmens ir turto saugos paslaugas ir gavus ženkliai didesnę valstybės finansinę paramą, gali būti pažeisti laisvos prekybos principai.</p> <p>Pasiūlymas</p> <p>Išbraukti 11 str. 1 d. 6 p.:</p> <p>~~„6) teisės aktų nustatyta tvarka teikti asmens ir turto saugos paslaugas;“~~</p>
7.	12	1	<p>Argumentai</p> <p>Seimo Teisės departamento išvadose pastebima, kad keičiamo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje turėtų būti nurodyta, koks konkretus subjektas LŠS vadą skiria į pareigas, atleidžia ir nušalina nuo jų, taip pat apdovanoja piniginėmis premijomis. Iš keičiamo įstatymo 12 straipsnio pavadinimo ir šio straipsnio turinio matyti, jog šiuo subjektu siūloma numatyti Vyriausybę. Tačiau vertinant tokį siūlymą, būtina pabrėžti, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymą, Vyriausybė neatlieka tokio pobūdžio funkcijų, kaip juridinio asmens, kurio veikla niekaip nesusijusi su Vyriausybės vadovaujama valstybės vykdomosios valdžios valdymo sritimi, vadovo skyrimo į pareigas ar jo skatinimo. Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 14 dalyje numatyti išimtiniai atvejai, kada Vyriausybė skiria į pareigas ir atleidžia iš jų tam tikrus asmenis, ar juos skatina. Tai Vyriausybės atstovai, Vyriausybės įgaliotinis ir jo pavaduotojas, Vyriausybės įstaigų vadovai, <i>kiti įstatymų nustatyti valstybės tarnautojai ir pareigūnai</i>. Šios nuostatos formuluotė, sisteminė galiojančių įstatymų nuostatų analizė bei viešojo administravimo funkcijas vykdančių asmenų skyrimo į pareigas tvarka suponuoja, kad Vyriausybė valstybės tarnautojus ir pareigūnus į pareigas skiria ir iš jų atleidžia tik tais atvejais, kai jie yra tiesiogiai pavaldūs Vyriausybei, vadovauja Vyriausybės įsteigta valstybės institucijai arba kurių veikla, susijusi su Vyriausybės vykdomomis funkcijomis, kas lemia jų atskaitingumą valstybės vykdomajai institucijai. Atsižvelgiant į tai, manome, kad nuostatos, dėl asociacijos vadovo skyrimo į pareigas ir atleidimo, LŠS vado drausminių nusižengimų tyrimo, jo skatinimo ir kitų veiksmų atlikimo, perduodančios šias funkcijas Vyriausybės kompetencijai yra nepagrįstos ir nederančios su konstituciniais ir įstatyminiais Vyriausybės įgaliojimais. Todėl manytina, kad šiuo aspektu projekto nuostatos turėtų būti kompleksiskai peržiūrėtos ir pakoreguotos.</p> <p>Pasiūlymas</p> <p>Pakeisti 12 str. 1 d. ir ją išdėstyti taip:</p>

				<p>„1. Šio įstatymo nustatyta tvarka ir Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko teikimu skiria į pareigas, atleidžia iš jų ir nušalina nuo pareigų LŠS vadą, taip pat jį apdovanoja piniginėmis premijomis. LŠS vadas įstatymų ir Vyriausybės nustatyta tvarka sudaro terminuotą darbo sutartį su Vyriausybės kanceliarija. Vyriausybė organizuoja piliečių pasirengimo pilietiniam pasipriešinimui valstybinės sistemos funkcionavimą. Piliečius apmokant įvairių pasipriešinimo ir civilinės saugos būdų Vyriausybė nustato jų aprūpinimo būtinomis techninėmis priemonėmis tvarką.</p>
8.	12	2		<p>Argumentai</p> <p>Įstatymo projekte (12 str.) rašoma: „Vyriausybė gali paskirti LŠS veiklą koordinuojančią instituciją“. Kadangi numatoma LŠS atskirti nuo krašto apsaugos ministerijos ir krašto apsaugos sistemos, pagal nutylėjimą KAM nebūtų paskirta „organizacijos prie LRV“ koordinuojančia institucija. Sprendžiant pagal teikiamą projektą, kad LŠS vadu gali tapti vidaus reikalų pareigūnas, tokia institucija galimai numatoma paskirti VRM arba Vyriausybės kanceliariją, kurios neturi savo struktūroje rengimo pilietinei gynybai patirties. Koordinuoti šaulių parengimą ginkluotai ir pilietinei gynybai nėra įstatymu priskirta VRM funkcija.</p> <p>Pasiūlymas</p> <p>Išbraukti 12 str. 2 dalį, ją pakeisti į 12 str. 3 d. nuostatas ir šią straipsnio dalį išdėstyti taip:</p> <p>~~„2. Vyriausybė gali paskirti LŠS veiklą koordinuojančią instituciją. 2. Vyriausybės įgaliotos institucijos skiria sąveikos pareigūnus, koordinuojančius šaulių pasirengimą vykdyti funkcijas, susijusias su pagalbos teikimu policijai, Valstybės sienos apsaugos tarnybai, civilinės saugos sistemos pajėgoms ir švietimo įstaigoms, užtikrinant valstybei gyvybiškai svarbių funkcijų vykdymą konfliktų, krizių ir ekstremalių situacijų metu.“~~</p>
9.	12	3		<p>Argumentai</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad LŠS taptų savarankišku biudžeto asignavimų valdytoju, turėtų būti užtikrinama ir LŠS kaip biudžeto asignavimų valdytojo skaidri finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų peržiūra, taip pat patikrinama LŠS vykdoma veikla ekonomiško, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu, todėl siūlytina nustatyti, kad Vyriausybės įgaliota institucija turėtų atlikti ne vidaus, bet finansinį ir veiklos auditą.</p> <p>Pasiūlymas</p> <p>Išbraukti 12 str. 3 d., ją pakeisti į 12 str. 4 dalies nuostatas ir ją išdėstyti taip:</p>

				„4. 3. Vyriausybės įgaliota institucija atlieka LŠS ~~vidaus finansinį ir veiklos~~ auditą.“
10.	13	2		<p>Argumentai</p> <p>Pritariu LŠS veiklos plėtrai numatytam atskiram didesniam valstybės biudžeto lėšų asignavimui teikiant pirmenybę nuolatiniam piliečių rengimui ginkluotai gynybai ir neginkluotam pasipriešinimui agresijos atveju. Siūlau aiškiai nustatyti, kad valstybės biudžeto skiriamų metinių asignavimų LŠS santykinis limitas nustatomas iki 2 proc. nuo krašto apsaugos sistemos biudžeto dydžio, o <u>konkretus atskiro nuo KAM (savarankiško) biudžeto asignavimų dydis nustatomas pagal LŠS konkrečias metines veiklos programas, bet ne KAM biudžeto limitu mažinimo sąskaita.</u></p> <p>Siūloma nustatyti, kad LŠS biudžetas būtų atskiras nuo KAM biudžeto (skiriamas ne pastarojo sąskaita), o LŠS asignavimų valdytojas bus LŠS vadas.</p> <p>Pasiūlymas</p> <p>Pakeisti 13 str. 2 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>~~„2. LŠS ar Krašto apsaugos ministerijos išlaidos, susijusios su LŠS vykdoma pilietinio ir tautinio ugdymo veikla įgyvendinant pilietinio ir tautinio ugdymo neformaliojo švietimo programas, pilietinio ugdymo veikla krašto gynybos srityje, šaulių parengimo ginkluotai valstybės gynybai išlaidos apmokamos iš Krašto apsaugos ministerijai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų. Krašto apsaugos ministerija gali perduoti LŠS valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise LŠS vykdomai pilietinio ir tautinio ugdymo veiklai įgyvendinant pilietinio ir tautinio ugdymo neformaliojo švietimo programas, taip pat pilietinio ugdymo veiklai krašto gynybos srityje reikalingą Krašto apsaugos ministerijos patikėjimo teise valdomą trumpalaikį materialųjį turtą.“~~</p>
11.	23			<p>Argumentai</p> <p>Užduoties valstybės institucijoms organizuoti „<i>valstybės valdymo tęstinumą užsienio valstybėje</i>“ nei LR ginkluotos gynybos strategija, nei įstatymai nenumato.</p> <p>Pasiūlymas</p> <p>Pakeisti 23 str. ir jį išdėstyti taip:</p> <p>~~„LŠS kartu su kartu su išeivijos šauliais bei jų organizacijomis teikia pagalbą valstybės institucijoms organizuojant galimą valstybės valdymo tęstinumą užsienio valstybėje. Krašto apsaugos ministro nustatyta tvarka LŠS vadas ir jo įgalioti rinktinių vadai bendradarbiauja su priimančiosios šalies Lietuvos teritorijoje išdėstytų ir veikiančių NATO ginkluotųjų pajėgų padalinių štabais. LŠS rinktinių~~</p>

				<p>padaliniai gali Lietuvos teritorijos gynybai išdėstytiems, arba tranzitu per Lietuvos teritoriją vykstantiems NATO pajėgų padaliniams, teikti reikalingą vietinę civilinės-karinės logistikos pagalbą, kariuomenės vado įsakymu nustatytas tvarka vykdyti skirtas pagalbos užduotis“.</p>
12.	30	3		<p>Argumentai</p> <p>Galiojantis LŠS įstatymas nustato, kad LŠS vadu skiriamas aukštąjį išsilavinimą ir ne žemesnį kaip pulkininko leitenanto (komandoro) laipsnį turintis profesinė karo tarnybos karys, tarnybą rezerve atliekantis ar atsargos karys. LŠS vadas skiriamas krašto apsaugos ministro įsakymu su Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto ir LŠS suvažiavimo pritarimu 3 metams. Taigi, pagal galiojantį LŠS įstatymą, Lietuvos Šaulių sąjungos vadas turi būti didelę profesinės tarnybos kariuomenėje patirtį turintis aukšto karinio laipsnio kariuomenės karininkas.</p> <p>Kaip teisingai pastebima Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės departamento 14 pastaboje, Vyriausybė valstybės tarnautojus ir pareigūnus į pareigas skiria tik tada, kai jų vykdomos funkcijos lemia jų atskaitingumą valstybės vykdomajai institucijai. Pažymėtina, kad, atsižvelgiant į esamą valstybės sąrangą, LŠS įstatymo projektu nauja redakcija dėstomo LŠS įstatymo 30 straipsnio 3 dalyje nurodyti asmenys, galintys būti skiriami LŠS vadu (kariai ar vidaus tarnybos sistemos pareigūnai), nėra tiesiogiai pavaldus Vyriausybei, nevykdo jos pavedimų ir jai neatsiskaito.</p> <p>Projekte numatyta, kad Ministro Pirmininko teikimu LŠS vadu Vyriausybė gali skirti ne tik kariuomenės profesinės karo tarnybos, ne tik tarnybą kariuomenės rezerve atliekantį ar atsargos karininką, bet taip pat ne žemesnį kaip vidaus tarnybos pulkininko leitenanto laipsnį turintis vidaus tarnybos pareigūnas, kuris yra LŠS narys (nesvarbu, prieš kiek laiko juo būtų tapęs). Numatyta, kad LŠS vadą Ministro Pirmininko teikimu 4 metams skiria į pareigas, atleidžia iš jų ir nušalina nuo pareigų Vyriausybė 4 metams (tai prilygsta Vyriausybės kadencijai), o karininkas – LŠS vadas tampa tiesiogiai pavaldus Vyriausybei. Nuostatos dėl vado skyrimo tvarkos visais aspektais yra ydingos.</p> <p>Teikiamame projekte nepaisoma KASO ir KTĮ (42 str.), kuris nustato, kad profesinės karo tarnybos karininkas gali būti <u>perkeliamas į kitą tarnybos vietą ar kitas pareigas krašto apsaugos ministro ar jo įgalioto vado sprendimu. Ši karininkų rotacijos norma neturi išimčių. LŠS vado skyrimo atveju</u> įstatymas nustato konkrečiai: „Profesinės karo tarnybos karininkas krašto apsaugos ministro įsakymu gali būti iki 3 metų perkeltas į Lietuvos šaulių sąjungos vado, jo pavaduotojo ar rinktinės vado pareigas“. Neaišku, ar numatoma, jog LŠS vadas turėtų būti atleistas iš profesinės karo tarnybos, kad kaip civilis asmuo galėtų sudaryti terminuotą darbo sutartį su Vyriausybės kanceliarija. Pagal teikiamą tvarką LŠS vadas, būdamas Vyriausybės kanceliarijos pareigūnas, kartu būtų pavaldus</p>

				<p>Vyriausybei (kitam juridiniam asmeniui), ir kaip vyriausiasis pareigūnas vadovauti LŠS (trečiajam juridiniam asmeniui). Tokio trigubo pavaldumo precedento teisės aktuose nepavyko aptikti.</p> <p>Neginčytina, kad LŠS yra krašto apsaugos sistemos veiklos dalyvė, kuriai vadovauti įgaliotas krašto apsaugos ministras. Tačiau LŠS Įstatymo pakeitimo projekte teikiamas LŠS vado paskyrimo tvarkos pakeitimas LŠS įstatyme reikštų <u>KA ministro tiesioginių įgaliojimų perdavimą Ministras Pirmininkui ir Vyriausybei</u>. Čia verta atkreipti dėmesį į tai, kad KASO ir KTĮ 10 str. nustato, jog <u>valstybės gynybos civilinė vadovybė yra Respublikos Prezidentas – vyriausiasis ginkluotųjų pajėgų vadas – ir krašto apsaugos ministras</u>. Operacinio vadovavimo karinėms operacijoms ir kitiems gynybos veiksams grandinė prasideda nuo Respublikos Prezidento ir per krašto apsaugos ministrą paprastai eina kariuomenės vadui, kuris civilinės vadovybės duotas užduotis įgyvendina kariuomenės vado įsakymais.</p> <p>NSPI nustato, jog „pagrindinė policijos, kaip nacionalinio saugumo sistemos sudedamosios dalies, paskirtis – užtikrinti asmens ir visuomenės saugumą, žmogaus teises ir laisves, palaikyti viešąją tvarką, kovoti su nusikalstamomis veikomis“. Šias policijai priskirtas funkcijas ji pati turi reguliariai vykdyti. LŠS kaip savanoriška pilietinės savigynos organizacijos, gali turėti savanoriškumo (savanorystės) pagrindu pasirengusių narių komandas, <u>kurių nariai talkintų policijai (kaip ir kitoms valstybės institucijoms) jos prašymu teikdami būtiną ribotos trukmės pagalbą vykdant viešojo saugumo funkcijas</u>.</p> <p>VRM įgaliota formuoti valstybės politiką viešojo saugumo srityje, kuri apima: viešąją tvarką, vidaus tarnybą, priešgaisrinę bei civilinę saugą ir gelbėjimo darbus, <u>valstybės sienos apsaugą</u>, ginklų, šaudmenų, sprogmenų ir specialiųjų priemonių apyvartą, saugomo asmens statusą turinčių asmenų apsaugą, taip pat formuoti migracijos politiką.</p> <p>Pažymėtina, kad pagrindinio LŠS uždavinio – pasiruošimo valstybės gynybai ir pilietiniam pasipriešinimui įgyvendinimui turėtų būti skiriamas ypatingas dėmesys, nes šio uždavinio įgyvendinimas reikalauja ne tik specialių žinių, bet ir ilgo ir nepertraukiamo darbo planuojant, organizuojant ir vykdant šaulių karinį rengimą, o už šio uždavinio įgyvendinimą atsakingas asmuo turėtų turėti reikiamas karybos žinias ir atitinkamą karinį parengtumą. Atkreiptinas dėmesys, kad karinio planavimo ir karinio sprendimo priėmimo proceso sistemiškai yra mokomi tik Lietuvos kariuomenės karininkai.</p> <p>Remdamasi išdėstytais argumentais ir įvertinant realią Rusijos agresijos grėsmę, kad LŠS vadu <u>krašto apsaugos ministras</u> skirtų tik profesinės <u>karo tarnybos karininką ir nepritari</u> įstatymo projekte teikiamam papildymui, kad vadu taip pat galėtų būti <u>skiriamas</u> vadovavimo gynybos veiksams pasirengimo neturintis <u>vidaus tarnybos karininkas</u>.</p>
--	--	--	--	---

			<p>Pasiūlymas</p> <p>Pakeisti 30 str. 3 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„ 3. LŠS vadu gali būti skiriamas aukštąjį išsilavinimą ir ne žemesnį kaip pulkininko leitenanto (komandoro) laipsnį turintis profesinės karo tarnybos, tarnybą aktyviajame rezerve atliekantis ar atsargos ~~karys~~ karininkas, kuris ne mažiau kaip 6 mėnesius iki jo teikimo į pareigas dienos yra aktyvus LŠS narys. ne žemesnį kaip vidaus tarnybos pulkininko leitenanto laipsnį turintis vidaus tarnybos sistemos pareigūnas arba į atsargą išėjęs vidaus tarnybos sistemos pareigūnas LŠS narys.“</p>
13.	30	6	<p>Argumentai</p> <p>Pagal keičiamo įstatymo 30 straipsnio 6 dalį LŠS vadas būtų skiriamas ketveriems metams. Atkreiptinas dėmesys, jog kiti LŠS organai – LŠS Centro valdyba, LŠS Centro kontrolės komisija, LŠS Garbės teismas būtų sudaromi trejų metų terminui. Be to, eilinis LŠS suvažiavimas vyktų kas trejus metus. Svarstyтина, ar siekiant pakeisti LŠS vado kadencijos trukmę, neturėtų būti sistemiškai keičiamos ir kitų LŠS organų kadencijų trukmės, siekiant užtikrinti sklandų ir sisteminių visos LŠS veiklos tęstinumą bei atsižvelgiant į šių organų funkcijų sąsają su LŠS vado veikla, pavyzdžiui, atkreipiant dėmesį į tai, jog LŠS Centro valdyba yra institucija padedanti LŠS vadui vadovauti LŠS veiklai tarp LŠS suvažiavimų ir t.t.</p> <p>Be to, numatyta, kad LŠS vadą Ministro Pirmininko teikimu 4 metams skiria į pareigas, atleidžia iš jų ir nušalina nuo pareigų Vyriausybė 4 metams (tai prilygsta Vyriausybės kadencijai), o karininkas – LŠS vadas tampa tiesiogiai pavaldus Vyriausybei.</p> <p>Pasiūlymas</p> <p>Pakeisti 30 str. 6 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„6. LŠS vadas skiriamas ~~ketveriems~~ trims metams. Tas pats asmuo gali būti skiriamas LŠS vadu ne daugiau kaip du kartus iš eilės.“</p>
14.	30	7	<p>Pasiūlymas</p> <p>Pakeisti 30 str. 7 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„7. LŠS vadą skiria ~~Vyriausybė Ministro Pirmininko~~ krašto apsaugos ministras kariuomenės vado teikimu su Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto ir LŠS suvažiavimo pritarimu. Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas ir LŠS suvažiavimas pritarimą arba nepritarimą krašto apsaugos ministro ~~Ministro Pirmininko~~ teikiamai LŠS vado kandidatūrai turi pareikšti per du mėnesius nuo ~~Ministro Pirmininko~~ ministro teikimo. Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui ir LŠS suvažiavimui nepritarus krašto apsaugos ministro teikiamai kandidatūrai, ~~Vyriausybė Ministro Pirmininko~~</p>

				<p>ministras kariuomenės vado teikimu paskiria laikinąjį LŠS vadą, ne žemesnio kaip majoro laipsnio kariuomenės rezervo ar atsargos karininką – buvusio LŠS vado pavaduotoją, o tokio nesant – kitą kariuomenės rezervo ar atsargos karininką šaulį, iki bus pritarta kitai LŠS vado kandidatūrai. Kita LŠS vado kandidatūra turi būti pateikta ~~ne~~ per ne ilgesnį kaip dviejų mėnesių laikotarpį.“</p>
15.	30	8		<p>Pasiūlymas</p> <p>Pakeisti 30 str. 8 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„8. Jeigu į LŠS vado pareigas skiriamas šaulys yra profesinės karo tarnybos karys, jis perkeliamas į šias pareigas ir pasibaigus įgaliojimų terminui atleidžiamas iš jų Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo nustatyta tvarka. Nesibaigus įgaliojimų terminui, LŠS vadas, kuris yra profesinės karo tarnybos karys, atleidžiamas iš LŠS vado pareigų ~~Ministro Pirmininko teikimu, suderintu su krašto apsaugos ministru, Vyriausybės nutarimu~~ kariuomenės vado teikimu krašto apsaugos ministro įsakymu perkeliamas į kitas pareigas krašto apsaugos sistemoje, arba nutraukus su juo nutraukiama profesinės karo tarnybos sutartis Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme nustatytais pagrindais, taip pat LŠS vadui išstojus iš LŠS, pašalinus jį iš LŠS ar LŠS suvažiavimui pareiškus nepasitikėjimą LŠS vadu.“</p>
16.	30	9		<p>Argumentai</p> <p>Keičiamo įstatymo 30 straipsnio 9 dalyje siūloma nustatyti, kad „Nesibaigus įgaliojimų terminui, LŠS vadas, kuris yra vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, atleidžiamas iš LŠS vado pareigų Ministro Pirmininko teikimu, suderintu su vidaus reikalų ministru <...>“. Atkreiptinas dėmesys, jog ministrai yra tiesiogiai pavaldūs Ministrui pirmininkui, todėl pasirinkta teisinė konstrukcija stokoja teisinės logikos ir neatitinka subordinacijos principo, įtvirtinto Vyriausybės įstatyme.</p> <p>Kaip jau buvo minėta, VRM įgaliota formuoti valstybės politiką viešojo saugumo srityje, o ne krašto apsaugos srityje. Tai iš esmės skirtingi dalykai.</p> <p>Pasiūlymas</p> <p>Pakeisti 30 str. 9 d. ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„9. Jeigu į LŠS vado pareigas skiriamas šaulys yra ~~vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, jis perkeliamas į šias pareigas ir pasibaigus įgaliojimų terminui atleidžiamas iš jų Vidaus tarnybos statuto nustatyta tvarka. Nesibaigus įgaliojimų terminui, LŠS vadas, kuris yra vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, atleidžiamas iš LŠS vado pareigų~~</p>

				<p>Ministro Pirmininko teikimu, suderintu su vidaus reikalų ministru, Vyriausybės nutarimu, atleidus jį iš vidaus tarnybos Vidaus tarnybos statuto nustatytais pagrindais, taip pat LŠS vadui išstojus iš LŠS, pašalinus jį iš LŠS ar LŠS suvažiavimui pareiškus nepasitikėjimą LŠS vadu. tarnybą rezerve atliekantis ar atsargos karys, LŠS vado įgaliojimų terminui jis sudaro terminuotą darbo sutartį su Krašto apsaugos ministerija. Pasibaigus įgaliojimų terminui, darbo sutartis su LŠS vadu nutraukiama ir krašto apsaugos ministro įsakymu jis atleidžiamas iš pareigų. Nepasibaigus įgaliojimų terminui, darbo sutartis su LŠS vadu gali būti nutraukta ir jis atleidžiamas iš pareigų krašto apsaugos ministro įsakymu Darbo kodekse nustatytais pagrindais, taip pat LŠS vadui išstojus iš LŠS, pašalinus jį iš LŠS ar LŠS suvažiavimui pareiškus nepasitikėjimą LŠS vadu“.</p>
17.	30	10		<p>Argumentai</p> <p>Kaip savo išvadose pastebi Seimo Teisės departamentas, pagal įstatymo projekte siūlomą teisinį reguliavimą, LŠS vado darbo sutarties šalimi – darbdaviu, būtų Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija. Pažymėtina, kad pagal įstatymo projekte siūlomą teisinį reguliavimą, tarp LŠS vado ir Vyriausybės kanceliarijos nėra nustatyta jokių darbo santykių požymių turinčių ryšių (atrankos į pareigas, skyrimo į pareigas ar pan.), todėl nesant tarp minėtų subjektu darbo santykių požymių, tarp jų negali būti sudaryta ir darbo sutartis, kaip tų požymių teisinė išraiška. Pažymėtina ir tai, kad darbo sutarties sudarymas sukelia šalims DK nustatytas teises, pareigas ir atsakomybę. Taigi, Vyriausybės kanceliarija ne tik turėtų susitarti, pavyzdžiui, dėl būtinosios darbo sutarties sąlygos – darbo užmokesčio, bet ir jį mokėti. Vyriausybės kanceliarija, kaip LŠS vado darbdavys ne tik turėtų teisę, bet ir privalėtų sudaryti vadui darbo sąlygas, suteikti atostogas, kontroliuoti jo darbą ir t. t. Manytina, kad įstatymo projekte teikiamų teisinių santykių kontekste toks teisinis reguliavimas iš esmės netinkamas.</p> <p>Pasiūlymas</p> <p>Pakeisti 30 str. 10 d. ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„10. Jeigu į LŠS vado pareigas skiriamas šaulys yra tarnybą rezerve atliekantis ar atsargos karys arba į atsargą išėjęs vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, LŠS vado įgaliojimų terminui jis sudaro terminuotą darbo sutartį su Vyriausybės kanceliarija. Pasibaigus įgaliojimų terminui, darbo sutartis su LŠS vadu nutraukiama ir Ministro Pirmininko teikimu Vyriausybės nutarimu jis atleidžiamas iš pareigų. Nepasibaigus įgaliojimų terminui, darbo sutartis su LŠS vadu gali būti nutraukta ir jis atleidžiamas iš pareigų Ministro Pirmininko teikimu Vyriausybės nutarimu Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatytais pagrindais, taip pat LŠS vadui išstojus iš LŠS, pašalinus jį iš LŠS ar LŠS suvažiavimui pareiškus nepasitikėjimą</p>

				LŠS vadu. Jeigu LŠS vadas yra profesinės karo tarnybos karys, jis gali būti nušalintas nuo pareigų krašto apsaugos ministro įsakymu Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme nustatytais atvejais. Jeigu LŠS vadas yra tarnybą rezerve atliekantis arba atsargos karys, jis krašto apsaugos ministro įsakymu gali būti nušalintas nuo pareigų Darbo kodekse nustatytais atvejais“.
18.	30	12		<p>Argumentai</p> <p>Vadovaujantis LŠS įstatymo projektu nauja redakcija dėstomo LŠS Įstatymo 30 straipsnio 3 dalies nuostata, LŠS vadu galėtų būti skiriamas ne žemesnį kaip pulkininko leitenanto (komandoro) laipsnį turintis profesinės karo tarnybos, tarnybą rezerve atliekantis ar atsargos karys, ne žemesnį kaip vidaus tarnybos pulkininko leitenanto laipsnį turintis vidaus tarnybos sistemos pareigūnas arba į atsargą išėjęs vidaus tarnybos sistemos pareigūnas LŠS narys, todėl siūlomas LŠS vado pareiginės algos dydžio nustatymas lemtų situacijas, kai LŠS vado profesinės karo tarnybos kario pareiginės algos dydis viršytų pagal jo turimą karinį laipsnį priklausančios pareiginės algos dydį. Profesinės karo tarnybos karių pareiginė alga yra nustatoma Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme. Pagal galiojančią sistemą profesinės karo tarnybos karių pareiginė alga priklauso nuo profesinės karo tarnybos kario laipsnio. Ši principinė nuostata nesikeičia nepriklausomai nuo to, ar profesinės karo tarnybos karys yra perkeliamas į kitas pareigas kitoje institucijoje, todėl profesinės karo tarnybos kario kaip LŠS vado pareiginės algos nustatymas LŠS Įstatyme iškreiptų esamą sistemą. Atsižvelgiant į tai, projektu siūlytina nereguliuoti LŠS vado kaip profesinės karo tarnybos kario atlyginimo (reguliuojama Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme), o LŠS vado pareigas einančiam tarnybą rezerve atliekančiam arba atsargos kariui nustatyti atlyginimą, atitinkantį minimaliam kariniam laipsniui (pulkininko leitenanto (komandoro)) priskirtą atlyginimą.</p> <p>LŠS projektu nauja redakcija dėstomo LŠS Įstatymo 30 straipsnio 12 dalyje numatoma, kad LŠS vadui mokamos pareiginės algos dydis yra lygus kariuomenės vadui ir policijos generalinio komisariui pirmaisiais ir vėlesniais metais priklausančių tarnybinių atlyginimų vidurkiui atitinkamai pagal šiose pareigose dirbtus metus, tokiu būdu asociacijos vadovo pareiginės algos dydį iš esmės prilyginant svarbiausių valstybės institucijų, užtikrinančių ginkluotą valstybės gynybą ir viešąjį saugumą, vadovų pareiginės algos dydžiui. Pažymėtina ir tai, kad, vadovaujantis LŠS Įstatymo projektu nauja redakcija dėstomo LŠS Įstatymo 30 straipsnio 3 dalies nuostata, LŠS vadu, galėtų būti skiriamas ne žemesnį kaip pulkininko leitenanto (komandoro) laipsnį turintis profesinės karo tarnybos arba ne žemesnį kaip vidaus tarnybos pulkininko leitenanto laipsnį turintis vidaus tarnybos sistemos pareigūnas, todėl siūlomas LŠS vado pareiginės algos dydžio nustatymas sąlygotų situacijas, kuomet <u>LŠS vado pareiginės algos dydis, viršytų pagal jo turimą karinį ar vidaus tarnybos laipsnį priklausančios pareiginės algos</u></p>

			<p>dydį. Profesinės karo tarnybos karių pareiginė alga yra nustatoma Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme. Pagal galiojančią sistemą, profesinės karo tarnybos karių pareiginė alga priklauso nuo profesinės karo tarnybos kario laipsnio. Ši principinė nuostata nesikeičia nepriklausomai nuo to, ar profesinės karo tarnybos karys yra perkeliamas į kitas pareigas kitoje institucijoje, todėl profesinės karo tarnybos kario kaip LŠS vado pareiginės algos nustatymas LŠS Įstatyme iškreiptų esamą sistemą. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Nutarimo projekte siūlytina nurodyti, kad LŠS vado pareiginės algos dydžio prilyginimas kariuomenės vado ir policijos generalinio komisaro tarnybinių atlyginimų vidurkiui, atsižvelgiant į atitinkamas pareigas užimantiems asmenims keliamus reikalavimus, jų atsakomybes, turimą laipsnį ir galiojančią apmokėjimo sistemą, laikytinas ydingu.</p> <p>Pasiūlymas</p> <p>Pakeisti 30 str. 12 d. ir ją išdėstyti taip:</p> <p>~~„12. LŠS vadui mokamos pareiginės algos dydis yra lygus kariuomenės vadui ir policijos generalinio komisarui pirmaisiais ir vėlesniais metais priklausančių tarnybinių atlyginimų vidurkiui atitinkamai pagal šiose pareigose dirbtus metus. Jeigu LŠS vadas yra tarnybą rezerve atliekantis arba atsargos karys, jam mokamos pareiginės algos dydis yra lygus pulkininko leitenanto (komandoro) laipsnio profesinės karo tarnybos kariui pirmaisiais tarnybos metais priklausančiam tarnybiniam atlyginimui. Antrą kartą iš eilės į LŠS vado pareigas paskirtam asmeniui mokamos pareiginės algos dydis yra lygus pulkininko leitenanto (komandoro) laipsnį turinčiam profesinės karo tarnybos kariui antraisiais tarnybos metais priklausančiam tarnybiniam atlyginimui“.~~</p>
--	--	--	--

Teikia

Seimo narys

Audronius Ažubalis